



УДК 378.016:81'243]:621.395.721.5

**USE OF MOBILE APPS FOR LANGUAGE TEACHING OF STUDENTS OF
NON-PHILOLOGICAL SPECIALITIES****ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
СТУДЕНТІВ НЕФІЛОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ**

Demidenko A.I. / Демиденко А.И.

aspirant / соискатель

Black Sea National University named after Petro Mohyla

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Анотація: Стаття присвячена питанню підготовки майбутніх фахівців різних спеціальностей за допомогою засобів мобільного навчання. У статті розглядаються чотири ключові питання: аналіз e-learning та m-learning, використання мобільних додатків у навчанні іноземних мов, дається їх коротка характеристика та класифікація, а також вивчаються можливості впровадження мобільних додатків на заняттях. В статті показано потенціал мобільних додатків в процесі навчання іноземним мовам, описані певні перешкоди впровадження мобільних технологій у навчальний процес.

Ключові слова : мобільні додатки, e-learning, m-learning, дистанційна освіта.

Вступ.

На сьогодні студенти прагнуть мобільності, безперешкодного доступу до джерел інформації, а система освіти перебуває в стані перетворень і модернізації та демонструє відкритість до різноманітних інновацій. Вона орієнтується на попит і пропонує нові, привабливі, актуальні та спрямовані в майбутнє освітні пропозиції, що є зручними і доступними. Одним із сучасних підходів до освоєння нових мов не відволікаючись від основного заняття (роботи чи навчання) є використання засобів електронного навчання. Навчання незалежно від місця знаходження зменшує обмеження із здобуття освіти та надає можливість учасникам освітнього процесу мати постійний доступ до освітніх ресурсів. Все більше викладачів займаються впровадженням елементів електронного навчання у роботі зі студентами різних спеціальностей. Саме тому актуальним питанням є підготовка студентів нефілологічних спеціальностей до практичної іншомовної діяльності.

Метою статті є визначення стану впровадження, реалізації та перспектив розвитку засобів мобільного навчання, зокрема мобільних додатків у вивченні іноземних мов.

Актуальність порушеного питання корелюється зі стрімким розвитком цифрових технологій та інтенсивністю їх упровадження в навчальний процес.

У вітчизняному науковому просторі теоретичні питання інформаційних технологій студіювали науковці М. Кадемія, Н.Кіяновська, Кравець С., Бутиріна М. В. Б. Гершунський, Р. Гуревич, М. Жалдак, проблеми теорії та практики дистанційного навчання — А. Андрєєв, Я. Ваграменко, В. Кухаренко, В. Лазарева та інші, мобільне навчання розглядали у своїх працях С. Сотникова, К. Бугайчук, С. Семеріков та інші.

Як зазначено в указі України Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, у непростих демографічних і соціально-



економічних умовах здійснюється модернізація мережі навчальних закладів з метою більш ефективного використання їх матеріально-технічних, кадрових, фінансових, управлінських ресурсів для забезпечення доступності та якості освіти. З цією метою ведеться пошук альтернативних моделей організації навчання, таких як засоби електронного та мобільного навчання [8].

Основна частина. Наведемо декілька тлумачень поняття «електронне навчання»:

- навчання з допомогою Інтернет та засобів мультимедіа (спеціалісти ЮНЕСКО) [10];

- навчання за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій [7];

- навчання з використанням нових мультимедійних технологій і мережі Інтернет з метою покращення якості навчання шляхом забезпечення доступу до ресурсів та послуг, а також до віддаленого обміну даними [8];

- широкий набір додатків і процесів, що забезпечують: навчання, побудоване на використанні web-технологій; навчання, побудоване з використанням персонального комп'ютера, віртуальних класних кімнат; і засоби організації взаємодії користувачів по мережі. [2].

Кравець С. Г. відмічає, що форми дистанційного навчання передбачають побудову різних моделей організації професійної підготовки: від самостійної роботи до спільної взаємодії суб'єктів педагогічного процесу у площині електронних платформ [7, с.21].

Розробка системи навчання на базі дистанційних технологій є ефективною, оскільки за допомогою поєднання звукових, графічних, анімаційних і текстових ефектів можна вдало імітувати ефект занурення в активне мовне середовище, реалізуючи сучасні лінгвістичні, технологічні, методичні та педагогічні технології. Ефективність дистанційних технологій навчання заснована на тому, що студенти самі відчувають потребу в подальшому здобутті знань, отримують змогу працювати з навчальними матеріалами в індивідуальному режимі.

Внаслідок появи переносних цифрових носіїв інформації з'явилося так зване «мобільне навчання» – M-Learning, що базоване на використанні різних портативних електронних засобів, а саме: мобільних телефонів, персональних аудіопристроїв (mp3 / mp4 плеєрів), планшетних ПК, нетбуків, ноутбуків, електронних книг, цифрових диктофонів.

Можемо виокремити такі властивості мобільного навчання як :

1. модульність побудови навчальних вправ;

2. нова роль викладача: викладач-куратор;

3. дистанційні форми контролю;

4. індивідуальність : технологія може бути персоналізована відповідно до здібностей, знань та стилю навчання ;

5. доступність: студент може використовувати цю технологію в будь-якому місці, щоб забезпечити спілкування з викладачем або передачу інформації;

6. адаптивність навчального процесу до потреб і можливостей студентів;

7. постійність: студент може використовувати технологію протягом усього навчання таким чином, що особисте накопичення ресурсів буде доступним;

8. корисність: підходить для спілкування, роботи та навчання;



9. простота у використанні: технологія m-learning зрозуміла користувачам.

Як зазначає Кадемія М., використання M-Learning дає можливість зробити навчання гнучким, доступним і персоналізованим. Кожен має можливість навчання з будь-якого місця, в будь-який час. Система m-learning розширює можливості навчання, одержання додаткових освітніх послуг, необхідних консультацій, відповіді на поставлені запитання самостійного планування і здійснення навчання за власною траєкторією та ін. Прикладом використання мобільних пристроїв є проект M-Ubuntu, розроблений великою швейцарською фірмою – Learning Academy Worldwide. В межах цього проекту було репрезентовано платформу дистанційного навчання, в якій особлива увага приділялася навчанню за допомогою мобільних телефонів. Для викладачів було розроблено додатки для підвищення кваліфікації, а також програми тестування і контролю знань [5, с. 54].

Важливим питанням мобільного навчання є використання мобільних додатків на заняттях. Зокрема, ми розглянули використання завдань з мобільних додатків на заняттях з іноземної мови студентів-нефілологів та самостійного використання таких додатків студентами задля вивчення іноземних мов.

Мобільні телефони мають багато можливостей комп'ютера, вони здатні забезпечувати зворотний зв'язок, змінювати наочність, пропонують звукові ефекти, що мотивує до навчання, компенсують недоліки аудіо- й відеозаписів, підручників.

Популярності у користувачів, зокрема студентів, набуло використання різного типу мобільних додатків для вивчення мов, оскільки відповідно до опитування проведеного на базі Чорноморського національного університету імені Петра Могили серед студентів нефілологічних спеціальностей — це один з найдоступніших засобів вивчення будь-якої мови. В опитуванні брали участь студенти спеціальностей психологія, право, інформаційні системи та мережі, міжнародні відносини. На основі вибірки 122 студентів ми можемо надати наступну інформацію. Ми звернули увагу на те, що є причиною використання мобільних додатків студентами в цілях вивчення іноземної мови. На перше місце вийшов фінансовий фактор, оскільки такий спосіб електронного навчання не потребує додаткових затрат на їх придбання. Наступним фактором, що схиляє студентів до використання мобільних додатків є зручність та доступність як в мережі інтернет, так і оффлайн. Ще одним провідним фактором є легкість засвоєння слів за допомогою таких мобільних програм. Опитані 16 викладачів іноземних мов ЧНУ імені Петра Могили відзначили, що також використовують завдання з мобільних додатків та онлайн-проекти для розвитку комунікативних та текстоцентричних навиків студентів на заняттях та в якості домашніх завдань для самостійної роботи студентів.

Проаналізувавши відповіді студентів, ми вияснили, що вони використовують мобільні додатки з метою покращення уже набутих знань, а не вивчення мов з нуля. Метою використання мобільних додатків серед студентів є перш за все:

- поповнення словникового запасу;
- вивчення ідіом;



- засвоєння основ граматики;
- розвиток комунікативних навичок шляхом аудіального сприйняття мовних матеріалів;
- розвиток мовленнєвих навичок у ситуативних конструкціях (вивчення ситуативних діалогів в магазині, транспорті, при знайомстві, тощо)

Проте існує і ряд перешкод на шляху впровадження мобільного навчання, серед яких виділяють технічні та соціальні. Вони стосуються доступності мобільних приладів, зручності їй застосування (через малий екран), необхідної пропускну здатності для безперервної потокової передачі, ризику відволікання від навчального процесу, високих витрат, пов'язаних з обладнанням, підключенням, технічною підтримкою та підготовкою викладачів; проблеми, пов'язані з охороною здоров'я; відсутність державних інвестицій [1, с. 97].

Пропонуємо розглянути найпопулярніші додатки та сферу їх використання студентами та вплив програм на розвиток мовних та мовленнєвих здібностей даної категорії користувачів.

Одним з найпопулярніших додатків виявився Lingva Leo – мобільний додаток на базі андроїд. 94 респонденти колись чули, або вживали цю програму самостійно в цілях вивчення іноземної мови (переважно англійської). Програма пропонує 4 види тренувань: переклад/слово, слово/переклад, конструктор слів, аудіювання. До кожного файлу є скрипт, в якому можна відзначити незрозумілі слова і автоматично перенести їх в особистий словник. Самостійно можливо наповнювати власний словник. Здійснюється підтримка тематичного глосарію і візуальних асоціацій. Граматика подається окремо з правилами, прикладами і текстами. Всі завдання доступні офлайн і онлайн.

Наступною за кількістю користувачів стали програми Duolingva, Memrise, Easy Ten. Програми Easy Ten, Words, Memrise, Busuu дають можливість поповнювати лексичний запас, а також включають завдання на опанування базової лексики, прослуховування діалогів і проходження інтерактивних тестів, написання листів англійською, що може бути одним із завдань для самостійної роботи студентів.

Корисними для проведення занять викладачі відмітили наступні програми: Easy Ten, Learning English with the New Your Times, English At Work оскільки вони включають такі матеріали: аудіо файли, відео файли, кейсові ситуації (в лікарні, в магазині, при знайомстві, на вулиці при інтерв'ю і т.д.), газетні тексти популярних видань, перелік корисних фраз до заняття, завдання для вдосконалення академічної англійської.

Програми для вивчення та перевірки граматики англійських текстів є безумовно зручним способом вивчення граматики. Серед найпопулярніших Grammarly та Babbel.

Grammarly та Babbel -це прикладні програми для вдосконалення граматики і розмовних навичок. Вони доступні в режимі офлайн, крім того, Babbel дозволить вам вивчити рідкісні мови, яких немає на інших ресурсах, наприклад, норвезьку або шведську.

Пропонуємо використовувати вправи з вищеназваних додатків для перевірки знань з граматики. Пропонуються вправи на вставлення пропущених



дієслівних конструкцій, підбір правильної часової форми, вправи на творення прикметників (на ступені порівняння).

English Listening – додаток, що працює на базі Android, пропонує вивчати англійську за допомогою простих англійських розмов із BBC. Для поліпшення знань з англійської мови досить ефективним є аудіювання. Вивчення англійської мови в додатку розподілене на три програми: 6 хвилин англійської; англійська на роботі; англійська мова, якою ми говоримо.

English Grammar Test від 7Lynx – це зручний додаток для перевірки рівня знань англійської мови з простим інтерфейсом, що працює на базі IOS та Android. У додатку представлено 60 тестів, які містять по 20 завдань. Завдання можуть бути використанні під час вивчення тем з граматики.

До програм для покращення комунікативних та письмових навичок для користувачів, чий рівень вищий ніж середній зараховуємо й English At Work. Завдяки даній програмі можна знайти завдання для імітації реальних кейсів в курсі ділової англійської мови: ефективно спілкуватися з партнерами по бізнесу, проводити ділові зустрічі, презентації, переговори.

Ще однією групою мобільних додатків широкого застосування викладачами і студентами є прикладні програми-словники. Серед відомих: Reverse English, 15500 Useful English Phrases, WordBook –English Dictionary & Thesaurus, Advanced English Dictionary & Thesaurus. Завдяки таким програмам ви зможете збагатити свою мову найрізноманітнішими фразами і мовними зворотами. Це не тільки часто вживані розмовні фрази, але яскраві порівняння, літературні афоризми, бізнес-фрази та фрази для публічного виступу. Крім того, варто звернути увагу на: високу якість аудіо вимови (американський, британський і австралійський варіант англійської), використання технології розширеного пошуку та доступність офлайн.

Корисними будуть і мобільні додатки для створення ділової документації, такої як: CV, резюме, супроводжувальні листи, ділові листи. Для цього якнайкраще підійде програма Kickresume, що пропонує різні шаблони для написання документів, листів іноземними мовами.

Висновки. Відповідно до нашого аналізу засоби m-learning активно впроваджують в навчальний процес викладачі ВНЗ, оскільки вони дозволяють:

- 1) розвивати комунікативні навички;
- 2) вивчати іноземні мови мобільно;
- 3) підбирати різнотипні завдання для студентів за кейсами та отримувати зацікавлену в завданнях аудиторію;
- 4) отримати вільний доступ до засобів навчання без обмеження в часі.

Зауважимо, що в українських вищих навчальних закладах m-learning досі залишається фрагментарним, що актуалізує прагнення створити в Україні ефективну систему електронного навчання, здатну забезпечити вдосконалення навчального процесу та європейську якість вищої освіти.

Таким чином, застосування мобільних додатків у процесі навчання іноземних мов допомагає посилювати зацікавлення студентів, які опановують іноземні мови; використовувати диференційований підхід до навчання; інтенсифікувати навчальний процес.



Використання мобільних пристроїв розв'язує проблему індивідуалізації навчання. Мобільний пристрій та додатки для вивчення мов допомагають багаторазово повторювати матеріал у зручному для студента темпі і контролювати міру його засвоєння.

Мобільні додатки дійсно не замінюють традиційні методи навчання, проте створюють нове середовище й можливості для нього; засоби мобільного навчання стали важливим освітнім інструментом, що допомагає у навчанні іноземної мови. Мобільне навчання сприяє самостійному опрацюванню матеріалу, розвитку комунікативних і творчих здібностей та підготовці до життя в умовах сучасного інформаційного суспільства. Перспективи подальших досліджень полягають у з'ясуванні можливостей використання m-learning у ВНЗ та створення інформаційного ресурсного центру електронного навчання у ВНЗ.

Література:

1. Mehdipour Y., Zerehkafi H., Mobile Learning for Education: Benefits and Challenges (2011) available at: [http://pakacademicsearch.com/pdf-files/com/319/93-100%20Volume%203,%20Issue%206,\(Version%20III\)%20June,%202013.pdf](http://pakacademicsearch.com/pdf-files/com/319/93-100%20Volume%203,%20Issue%206,(Version%20III)%20June,%202013.pdf) in International Journal of Computational Engineering Research, Vol, 03, Issue, 6]
2. e-Learning / E-Софт Девелопмент [Електронний ресурс]. – 2011. – Режим доступу: <http://www.web-learn.ru>
3. Бутирїна М. В. Теоретичні основи дистанційного навчання у галузі технологїчної освіти України [Електронний ресурс] / М. В. Бутирїна, О. О. Бондаренко, М. Г. Погорелов // Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vchdpu/ped/2012_97/Butyr.pdf.
4. Громяк М., Проблеми впровадження та використання електронного навчання у вищих навчальних закладах / М.Громяк, Я.Василенко, В.Галан, В.Чорний // [Електронний ресурс]. – 2012. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vchdpu/ped/2012_97/Butyr.pdf.
5. Кадемя М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технологїї навчання / М. Ю. Кадемя, М. М. Козяр, Т. Є. Рак. – Львів : СПОЛОМ, 2011. – 136 с.
6. Кїяновська Н.М. Поняття електронного навчання в контексті сучасної педагогїчної науки / Н.М. Кїяновська// [Електронний ресурс] /Режим доступу:http://www.rusnauka.com/29_DWS_2012/Pedagogica/1_120037.doc.
7. Кравець С.Г. Функції дистанційного навчання у системї професїйної підготовки майбутніх квалїфікованих робїтників / С.Г. Кравець // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lib.iitta.gov.ua/705481/1/kravets%20S.G_tezy
8. Положення про дистанційне навчання, наказ Міністерства освіти і науки України 25 квітня 2013 р. № 466 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>
9. Про Національну стратегїю розвитку освіти в Україні на перїод до 2021 року. Указ Президента України від 25 червня 2013 р. № 344/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/>

Abstract. The article is devoted to the issue of teaching of the future specialists in different fields on the principles of e-learning and m-learning. It is considered the opportunities to use



mobile applications by teaching foreign languages, their short characteristics and classification are given as well as it is explored the opportunities to implement mobile applications as a consisting part of the lessons. The pedagogical potential of mobile technology teaching of the foreign languages is shown. Four key areas are addressed in this paper: 1. An analysis of E-learning and M-learning. 2. Description Modern mobile applications and their features 3. Value and Benefits of Mobile Learning and mobile applications based on the survey 4. Challenges and Barriers of Mobile Learning and using mobile applications in the educational process. Study showed that students of the Black Sea State University and their tutors use a wide range of mobile applications with educational purpose to improve communicational skills and to increase vocabulary knowledge as well as to learn grammar rules. Use of m-learning technology means in the educational process showed that means of m-learning improves students' skills in learning, growth level of knowledge, increases the competitiveness of graduates in the labor market and flexibility for students studying at a distance. In this way, the mobile technologies contribute to a teaching/learning process more motivating and personalized. The students' motivation increases when this technology is used, leading to greater participation, and, consequently, better and faster acquisition of skills. Also, using mobile applications can decrease in training costs and extend our opportunities in learning and teaching. It was noticed that we have just partly implemented mobile learning such as there are some obstacles on the way of its full implementation. Some future prospects of further investigation were described.

Keywords: e-learning, m-learning, distance education, mobile applications.

References

1. Mehdipour Y., Zerehkafi H., Mobile Learning for Education: Benefits and Challenges (2011) available at: [http://pakacademicsearch.com/pdf-files/com/319/93-100%20Volume%203,%20Issue%206,\(Version%20III\)%20June,%202013.pdf](http://pakacademicsearch.com/pdf-files/com/319/93-100%20Volume%203,%20Issue%206,(Version%20III)%20June,%202013.pdf) in International Journal of Computational Engineering Research, Vol, 03, Issue, 6]
2. E-learning / E-Soft Development (2011), available at: <http://www.web-learn.ru>
3. Butyrina M. V. Teoretychni osnovy dystantsiinoho navchannia (2012), available at: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vchdpu/ped/2012_97/Butyr.pdf.
4. Hromiak M. Problemy vprovadjennia ta vykorystannia elektronnoho navchannia u vyshchih navchal'nyh zakladax (2012), available at: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vchdpu/ped/2012_97/Butyr.pdf.
5. Kademiia M.Yu. (2011) Informatsiino-komunikatyvni tehnologiji navchannia [Informational communicative technologies of education], pp 64-65.
6. Kijanov'ska N.M. Poniattia elektronnoho navchannia v kontexti suchasnoi pedahohichnoi nauky (2012)[The concept of e-learning in the context of modern pedagogical science], available at: http://www.rusnauka.com/29_DWS_2012/Pedagogica/1_120037.doc.htm
7. Kravets S.H. Funktsii dystantsiinoho navchannia u systemi profesiinnoi pidhotovky maybutnih kvalifikovanyh robitnykiv (2016) [Functions of distance learning in the system of training of future skilled workers], available at: http://lib.iitta.gov.ua/705481/1/kravets%20S.G_tezy
8. Polozhennia pro dystancijne navchannia, nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy 25 kvitnia 2013 №466 (2013)[Regulation on distance education, order of the Ministry of Education and Science of Ukraine, April 25, 2013 No. 466], available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>
9. Pro natsionalnu strategiju rozvytku osvity v Ukraini na period do 2021 roku. Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 25 chervnia 2013 № 344/2013 (2013)[About national strategy of educational development in Ukraine for the period to 2021], available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/>

Статья отправлена: 13.05.2018 г. © Демиденко А.И.